

სკოპინგის დასკვნა N81

09.08.2019

საერთო მონაცემები: ლენტეხის და მესტიის მუნიციპალიტეტების დამაკავშირებელი საავტომობილო გვირაბის მშენებლობა და ექსპლუატაცია.

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი; ალ. ყაზბეგის გამზირი N12;

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ლენტეხის და მესტიის მუნიციპალიტეტები;

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 30.05.2018

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: სს „ინსტიტუტი იგ3“

ძირითადი საპროექტო მონაცემები

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში „საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის“ მიერ წარმოდგენილია ლენტეხის და მესტიის მუნიციპალიტეტების დამაკავშირებელი საავტომობილო გვირაბის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტის სკოპინგის ანგარიში.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, ლენტეხისა და მესტიის დამაკავშირებელი საავტომობილო გზის პროექტი დაყოფილია ორ ლოტად (ლოტი I და ლოტი II). აღნიშნული მონაკვეთები ერთმანეთთან დაკავშირებულია საპროექტო გვირაბით.

გვირაბის საპროექტო ტექნიკური პარამეტრებია:

- გვირაბის სიგრძე - 9032 მ
- საავარიო გვირაბის სიგრძე - 9000,42 მ
- საანგარიშო სიჩქარე - 60 კმ/სთ
- ვერტიკალური გაბარიტი - 4,6 მ
- სავალი ნაწილის სიგანე - 7,0 მ
- სამოდრაო ზოლების რაოდენობა - 2 ც
- სამოდრაო ზოლის სიგანე - 3,50 მ
- სავალი ნაწილის ტიპი - კაპიტალური, ცემენტბეტონის საფარით
- გვირაბი გეგმაზე განლაგებულია სწორსა და მრუდზე R-5500 მ
- მთავარი გვირაბი ორქანობიანი მაქსიმალური ქანობით - 2% , მინიმალური ქანობი - 0.4%
- საავარიო გვირაბი გრძივი ქანობი - 0,398% და 2%
- სავენტილაციო სისტემა - განივი ვენტილაცია გვერდითი ვენტილაციით (საევაკუაციო გვირაბი)
- საევაკუაციო ობიექტი - საგანგებო გაჩერების ჯიბეები, განივი კავშირები,

საევაკუაციო გვირაბი)

ლენტეხი-მესტიას საავტომობილო გვირაბის ვენტილაციისთვის გათვალისწინებულია ვენტილაციის განივი სისტემა. გვირაბში სუფთა ჰაერის მიწოდება დაგეგმილია სავენტილაციო-საევაკუაციო შტოლნიდან, რისთვისაც გათვალისწინებულია შტოლნის ჩრდილოეთ და სამხრეთ ნაწილებში, პორტალებთან ახლოს, მოდინებითი სავენტილაციო კამერების მოწყობა. სუფთა ჰაერი გვირაბში მიეწოდება გვირაბისა და შტოლნის შემაერთებელი საევაკუაციო მცირე კვეთის გვირაბების (განივი კავშირების) საშუალებით, ძირითადი გვირაბის სავალი ნაწილის დონეზე.

გამონამუშევარი ჰაერის გაწოვა ძირითადი გვირაბიდან გათვალისწინებულია გვირაბის სავალი ნაწილის ზემოთ, ჭერზე შეკიდული სავენტილაციო არხის მეშვეობით (გამწოვი სისტემა). ამისათვის გათვალისწინებულია ძირითადი გვირაბის ჩრდილოეთ და სამხრეთ პორტალებთან, გვირაბის თავზე, სავენტილაციო გამწოვი კამერების მოწყობა.

სამეურნეო ფეკალური წყლების შესაგროვებლად სამშენებლო ბაზის ტერიტორიაზე გათვალისწინებულია 25 მ³ ტევადობის მიწისქვეშა რეზერვუარის მოწყობა. მისი დაცლა მოხდება საასენიზაციო მანქანის საშუალებით. სამშენებლო მოედნის ფარგლებში წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური წყლების შეგროვებისთვის გამოყენებული იქნება ბიოტუალეტები.

სკოპინგის ანგარიშში მოცემული ინფორმაციით ფუჭი ქანების დაახლოებით რაოდენობა შეადგენს 915 250 მ³, ხოლო მათი განთავსების ადგილმდებარეობის შესახებ ინფორმაცია დაზუსტდება გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მომზადების ეტაპზე.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, სამშენებლო ბაზის ელექტრომომარაგება განხორციელდება არსებული ქსელიდან. სამშენებლო მოედანზე და ასევე სხვა დანიშნულებით შესაძლებელია გამოყენებულ იქნას დიზელგენერატორი.

სამშენებლო სამუშაოების შესრულების პროცესში წყალი გამოყენებული იქნება სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით. სასმელ-სამეურნეო მიზნებისთვის გამოყენებული იქნება ადგილობრივი წყაროს წყლები ან რეზერვუარის მეშვეობით.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე **2019 წლის 25-26 ივნისს, ლენტეხის და მესტიის მუნიციპალიტეტების ადმინისტრაციული ერთეულის შენობებში** გაიმართა აღნიშნული პროექტის სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვები. საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წარმომადგენელი, საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის წარმომადგენელი, ლენტეხის და მესტიის მუნიციპალიტეტის მაცხოვრებლები. საზოგადოების მხრიდან პროექტთან დაკავშირებით შენიშვნები არ დაფიქსირებულა.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზმ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზმ-ს პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზმ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზმ-ს ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-3 ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზმ-ს ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-4 ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. **გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი** უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზმ-ს პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
4. **გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:**
 - პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
 - პროექტის აღწერა;
 - პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები: შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის არა ქმედების ალტერნატივა, საპროექტო გვირაბის ინფრასტრუქტურული ობიექტების განთავსების ალტერნატიული ვარიანტები და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივის დეტალური აღწერა;
 - საპროექტო გვირაბის ინფრასტრუქტურის ობიექტების აღწერა;
 - საპროექტო გვირაბის ძირითადი ტექნიკური პარამეტრები;
 - საპროექტო გვირაბის შემადგენელი ობიექტების, სანაყაროების და სამშენებლო ბანაკის shp ფაილები.
 - გვირაბის და მისი დამხმარე ნაგებობების მშენებლობასთან დაკავშირებული საკითხები;
 - ბეტონის სამუშაოების, გვირაბის მოწყობის შესახებ ინფორმაცია;
 - ინფორმაცია შესასრულებელი სამუშაოების ხანგრძლივობის შესახებ;
 - მშენებლობაში გამოყენებული ტექნიკის ჩამონათვალი და რაოდენობა;
 - გვირაბში გასასვლელების, წყალსარინი არების მოწყობის, პროფილირების და განივი დრენაჟის მილების/კიუვეტების მოწყობის შესახებ ინფორმაცია;
 - ევაკუაციის დროს ფეხით მოსიარულეთა გასასვლელების მოწყობის შესახებ ინფორმაცია;
 - გეომეტრიული პარამეტრების, გზის საფარისა და განივი კვეთების შესახებ ინფორმაცია;
 - ინფორმაცია საპროექტო დერეფანში არსებული კულტურული ძეგლების ან/და არქეოლოგიური ძეგლის არსებობის შესახებ, სსიპ საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოსთან შეთანხმდეს არქეოლოგიური მემკვიდრეობის მხრივ პოტენციურად საინტერესო უბნები და წარმოდგენილი იქნეს შეთანხმების დამადასტურებელი დოკუმენტები.
 - საპროექტო გვირაბის ძირითადი ინფრასტრუქტურის დაშორება მოსახლეობასთან კონკრეტული მანძილების მითითებით, ასევე ზედაპირული წყლების ობიექტიდან დაშორება;

4.1 სამშენებლო სამუშაოების განხორციელების შესახებ ინფორმაცია კერძოდ:

- მცენარეული და ნიადაგის საფარის მოხსნის სამუშაოების, გრუნტის სამუშაოების და სარეკულტივაციო სამუშაოების შესახებ დეტალური ინფორმაცია („ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნათა დაცვით);
- როგორი თანმიმდევრობით (ვადების მითითებით) განხორციელდება საპროექტო გვირაბის და ასევე მისი ინფრასტრუქტურის მშენებლობა;

- საპროექტო გვირაბის მშენებლობაზე დასაქმებული ადამიანების საერთო რაოდენობა მათ შორის დასაქმებულთა ადგილობრივების წილი;
- მშენებლობისათვის საჭირო ინერტული მასალების მოპოვების საკითხები;
- სამშენებლო ნედლეულის (ასფალტის, ცემენტის და სხვა.) წარმოების საკითხები.
- საპროექტო გვირაბის მშენებლობაში გამოყენებული ტექნიკის ჩამონათვალი და რაოდენობა;
- სად იგეგმება მშენებლობაში გამოყენებისთვის ფუჭი ქანების დროებითი და საბოლოო განთავსება. კერძოდ, ფუჭი ქანების განთავსების (სანაყაროების) ადგილმდებარეობის GIS კოორდინატები და შესაბამისი საპროექტო დოკუმენტაცია;

4.2 ძირითადი სამშენებლო ბანაკის განთავსების შესახებ ინფორმაცია მათ შორის:

- სამშენებლო ბანაკის გენ-გეგმა;
- ბანაკის განთავსების ადგილის კოორდინატები და მისი ფართობი;
- როგორ მოხდება სამშენებლო ბანაკის სასმელ-სამეურნეო და ტექნიკური წყალმომარაგება, ტერიტორიაზე არსებობს თუ არა წყლის სამარაგო რეზერვუარი;
- როგორ გადაწყდება ბანაკზე წარმოქმნილი ჩამდინარე წყლების მართვის საკითხი: ტერიტორიაზე გათვალისწინებული საასენიზაციო ორმოს ტევადობა; საწარმოო ჩამდინარე წყლებისთვის არსებობს თუ არა სასედიმენტაციო გუბურები; სამშენებლო ბანაკზე გათვალისწინებული საწვავის შესანახი რეზერვუარის ტიპი და ტევადობა;
- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროცესში მოსალოდნელი ნარჩენების შესახებ მონაცემები;

4.3 საპროექტო დერეფანში ჩატარებული გეოლოგიური კვლევის ანგარიში, რომელიც უნდა მოიცავდეს:

- საპროექტო უბნის გეოლოგიური აგებულება;
- რეგიონის ზოგად გეოლოგიური რუკა;
- რელიეფი (გეომორფოლოგია);
- საპროექტო დერეფნის საინჟინრო-გეოლოგიური რუკა, საინჟინრო-გეოლოგიური ჭრილები;
- საპროექტო რაიონის გეომორფოლოგიური, გეოლოგიური, ჰიდროგეოლოგიური, სეისმური და ტექტონიკური პირობების აღწერა;
- საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები (მათ შორის საპროექტო ტერიტორიის სივრცეში არსებული საშიში გეოლოგიური პროცესების აღწერა);
- მშენებლობის დაწყებამდე საპროექტო დერეფანში ჩატარებული დეტალური საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევების სამუშაო პროგრამა (ჭაბურღილების რაოდენობა, ადგილმდებარეობა, ლაბორატორიული კვლევები გრუნტების ლაბორატორიული კვლევის შედეგები და ა.შ.);
- საპროექტო დერეფანში ჩატარებული საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევის შედეგები. მათ შორის ყურადღება უნდა გამახვილდეს საპროექტო დერეფანში საშიში გეოდინამიკური პროცესების (მეწყერი, ეროზია) განვითარების თვალსაზრისით რთული უბნების ადგილმდებარეობებს აღწერაზე. ასევე მოცემული უნდა იყოს გასატარებელი პრევენციული ღონისძიებები;
- გეოლოგიური კვლევის შედეგების გათვალისწინებით შემუშავებული დასკვნები და რეკომენდაციები.
- ეროზიული პროცესების შესახებ ინფორმაცია და საჭიროების შემთხვევაში ეროზიის საწინააღმდეგო ღონისძიებები და შემარბილებელი სამუშაოების შესახებ;

4.4 ბიოლოგიური გარემო: საპროექტო ტერიტორიის ფლორისა და მცენარეული საფარის დეტალური აღწერა; საქართველოს იშვიათი და წითელი ნუსხის სახეობები, რომლებიც გვხვდება დაგეგმილ საპროექტო დერეფანში; ხმელეთის ფაუნა; საპროექტო

დერეფანში გავრცელებული საქართველოს წითელ ნუსხაში შეტანილი ცხოველთა სახეობები; საკვლევი არეალი და საველე კვლევის მეთოდები, სენსიტიური ადგილები, საველე კვლევის შედეგები;

5. პროექტის განხორციელების შედეგად გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე, ემისიები სამშენებლო ტექნიკის მუშაობისას;
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება მშენებლობის და ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და საშიში გეოდინამიკური პროცესები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- საშიში გეოლოგიური პროცესების შესაძლო გააქტიურების განსაზღვრა საპროექტო ობიექტის მშენებლობა-ექსპლუატაციის პერიოდში, დამცავი ღონისძიებების მითითებით;
- ზემოქმედება ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე;
- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე და შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ზედაპირულ წყლებზე, მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე, ზედაპირული წყლების დაბინძურების რისკი, შემარბილებელ ღონისძიებებთან ერთად;
- საპროექტო ტერიტორიაზე არსებულ მცენარეებზე, ინფორმაცია ჭრას დაქვემდებარებული ხე-მცენარეების შესახებ სახეობების და რაოდენობის მითითებით, მათი მახასიათებლების დეტალური კვლევა (ტაქსაცია). ზემოქმედება საქართველოს კანონმდებლობითა და საერთაშორისო ხელშეკრულებებით დაცულ სახეობებზე და ჰაბიტატებზე. ამ ზემოქმედების თავიდან აცილებაზე და საკომპენსაციო ღონისძიებებზე, მათ შორის, საჭიროების შემთხვევაში ჰაბიტატების აღდგენის ღონისძიებებზე.
- სათანადო კვლევაზე დაყრდნობით მომზადებული ინფორმაცია, უშუალოდ პროექტის გავლენის ზონაში არსებულ ცხოველებზე (განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდეს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით და საქართველოს "წითელ ნუსხით" დაცულ სახეობებზე) და ჰაბიტატებზე, მათ შორის წყალზე დამოკიდებულ ცხოველებზე, მათზე შესაძლო ზემოქმედებაზე, ამ ზემოქმედების თავიდან აცილებაზე და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ღონისძიებებზე. ზემოაღნიშნული კვლევის შედეგები (ფოტომასალასთან ერთად);
- ზემოაღნიშნული კვლევების შედეგების საფუძველზე, მონიტორინგის გეგმაში აისახოს, ბიომრავალფეროვნების ცალკეულ კომპონენტებზე ზემოქმედებაზე დაკვირვების საკითხი;
- ნარჩენების მართვის საკითხები, მათ შორის ნარჩენების მართვის გეგმა, ნარჩენების წარმოქმნით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- შეფასდეს ფუჭი ქანების განთავსების ტერიტორია ბიომრავალფეროვნებაზე ზემოქმედების თვალსაზრისით;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, მიწის საკუთრებასა და გამოყენებაზე, ბუნებრივი რესურსების შეზღუდვაზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- საპროექტო ტერიტორიაზე არსებული კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების შესახებ ინფორმაცია და მათზე ზემოქმედების საკითხები (არსებობის შემთხვევაში);
- პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედებების შეჯამება;
- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა;
- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი მონიტორინგის გეგმა;

- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- გზშ-ს ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- საპროექტო გვირაბის განთავსების ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით).

6. გზშ-ს ანგარიშში ასევე წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- საპროექტო გვირაბის ინფრასტრუქტურული ობიექტების ძირითადი ტექნიკური პარამეტრები ერთიანი ცხრილის სახით.
- აეროფოტო სურათზე (მაღალი გარჩევადობით) დატანილი საპროექტო არეალის სქემატური რუკა ბეჭდური და ელექტრონული ფორმით (A3 ფორმატი; Shape ფაილი WGS_1984_37N(38N) პროექციით), სადაც მოცემული იქნება საპროექტო გვირაბის ინფრასტრუქტურული ობიექტები, სამშენებლო ბანაკი, სამშენებლო მოედნები, სანაყაროს ტერიტორია (ასეთის საჭიროების შემთხვევაში);
- ზედაპირული წყლების ობიექტების გადაკვეთის დეტალური პროექტები;
- საპროექტო ტერიტორიის (გვირაბი) 363271 კვ.მ ფართობიდან 28869 კვ.მ მდებარეობს სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს მართვას დაქვემდებარებულ ტყის ფონდში. კერძოდ, ლენტეხისა და მესტიის სატყეო უბნებში. სახელმწიფო ტყის ფონდის ტერიტორიაზე საქმიანობა საჭიროებს შეთანხმებას ტყის ფონდის მართვის უფლების მქონე ორგანოსთან, შეთანხმების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია უნდა დაერთოს გზშ-ს ანგარიშს;
- საპროექტო ტერიტორია კვეთს "ევროპის ველური ბუნების და ბუნებრივი ჰაბიტატების დაცვის შესახებ" (ბერნის) კონვენციის შესაბამისად შექმნილ "ზურმუხტის ქსელის" კანდიდატ საიტს (სვანეთი 2 GE0000045). აღნიშნულიდან გამომდინარე, გზშ-ს ანგარიშში უნდა აისახოს კანდიდატ საიტზე არსებულ სახეობებზე და ჰაბიტატებზე ზეგავლენის შეფასება ე.წ. მიზანშეწონილობის შეფასება. შეფასებაში უნდა აისახოს, საქმიანობის სახეების მიხედვით მოსალოდნელი ზეგავლენა, სათანადო დასაბუთებებით;
- ლენტეხის და მესტიის მუნიციპალიტეტების დამაკავშირებელი საავტომობილო გვირაბის გზშ-ის ანგარიშში პროექტის ალტერნატივების განხილვის ქვეთავში ალტერნატიული ვარიანტები განხილული უნდა იქნეს მხოლოდ გვირაბისათვის;
- გამომდინარე იქიდან, რომ სამინისტროში წარმოდგენილია, როგორც I და II ლოტები, ასევე მათი დამაკავშირებელი გვირაბი, მიზანშეწონილია I-დან II ლოტამდე და მათ შორის დამაკავშირებელი გვირაბის პროექტები წარმოდგენილი იქნეს ერთიანი გზშ-ის ანგარიშის სახით, რათა სრულყოფილად მოხდეს გარემოზე ზემოქმედების შეფასება;
- გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში „საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის“ მიერ წარმოდგენილ მესტიისა და ლენტეხის მუნიციპალიტეტში, „ლენტეხის და მესტიის მუნიციპალიტეტების დამაკავშირებელი საავტომობილო გვირაბის

მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე“ **სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.